

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1955

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ, ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ,

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΝ ΤΗΣ 29^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1955

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΕ,

Συμφώνως πρὸς τὰ ἀκαδημαϊκὰ θέσμια, κατὰ τὴν τελευταίαν τακτικὴν συνεδρίαν τοῦ Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν συνέρχεται εἰς δημοσίαν πανηγυρικὴν συνεδρίαν κατὰ τὴν ὁποίαν, μετὰ λόγον τοῦ Προέδρου ἀναφερόμενον εἰς θέμα τῆς εἰδικότητός του, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς ἐκθέτει τὰ κυριώτερα συμβάντα καὶ πεπραγμένα τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ λήγον ἔτος.

Ἐν πρώτοις, κατ' ἐπικρατήσασαν εὐλαβῆ παράδοσιν, ὁ ὀμιλῶν ἀναφέρει τὰ σεπτὰ ὀνόματα τῶν ἐκλιπόντων μελῶν τῆς Ἀκαδημίας. Εὐτυχῶς κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν τοῦτο ἔτος οὐδὲν τῶν τακτικῶν μελῶν ἀπέθανε.

Μετὰ λύπης ὅμως ἀναφέρομεν τὸν θάνατον δύο ξένων ἐταίρων, τὸν ὁποῖον ἐθρήνησεν ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης, τοῦ σερ **Ἀλεξάνδρου Fleming** καὶ τοῦ **Ἀλβέρτου Einstein**.

Ἐν ᾧ χρόνῳ μυριάδες σοφῶν καὶ ἀσόφων καταγίνονται εἰς ἐξεύρεσιν δραστηριωτέρων ὄπλων τῆς καταστροφῆς, οἱ δύο αὐτοί, ὄντως μεγάλοι ἄνδρες, ἀφιέρωσαν τὴν ζωὴν των εἰς ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς. Καὶ ἐάν ποτέ, εἰς χρόνους ἀπωτέρους, ἰδρῦετο πρὸς τιμὴν τῶν ἡρώων τοῦ πνεύματος βωμὸς, ὅπου θυμίαμα θὰ ἔκαιε πρὸς τιμὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι, ἀνεξαρτήτως ἰδεῶν, προσέφεραν τοὺς κόπους των, τὰς καλυτέρας των ἡμέρας, αὐτὴν τὴν ζωὴν των, διὰ τὰ ἰδεώδη τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὸν βωμὸν ἐκείνων ἀναμφιβόλως θὰ κατεῖχον ἐπιφανεστάτην θέσιν αἱ εὐγενεῖς μορφαὶ τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τοῦ Fleming καὶ τοῦ Einstein, τῶν ὁποίων ἡ ἱερὰ μνήμη θὰ εἶναι

πάντοτε ἐν βαθυτάτῃ τιμῇ ἐφόσον ὑπάρχει ἡ ἀνθρωπότης. Πρὸς τιμὴν τῶν ἐτελέσθησαν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἐπιστημονικὰ μνημόσυνα.

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἐξελέγησαν ὑπὸ τῆς ὀλομελείας, μετὰ πρότασιν τῶν οἰκείων τάξεων, ὀκτώ (8) νέα τακτικά μέλη τῆς Ἀκαδημίας, ἦτοι:

Εἰς τὴν τάξιν τῶν Θετικῶν ἐπιστημῶν οἱ κ. **Ἰωάννης Ξανθάκης** καὶ **Μάξιμος Μητσόπουλος**. Εἰς τὴν τάξιν τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν οἱ κ. **Γεώργιος Ἀθανασιάδης-Νόβας**, **Ἐρρίκος Σκάσης**, **Σπυρίδων Μαρινᾶτος** καὶ **Χρῆστος Καροῦζος**. Καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν Ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν οἱ κ. **Παναγιώτης Μπρατσιώτης** καὶ **Ἰωάννης Σπυρόπουλος**. Τὰ ὀνόματα τῶν νέων ἀκαδημαϊκῶν, εὐφῆμως γνωστὰ εἰς ὅλον τὸν πνευματικὸν κόσμον, ἀποτελοῦν ἐγγύησιν τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκλογῆς.

Τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τῆς Ἀκαδημίας ἐπετελέσθη καὶ ἐφέτος, ὡς κατ' ἔτος, διὰ τῶν ὑπὸ τῶν μελῶν καὶ ἄλλων διαπρεπῶν ἐπιστημόνων γενομένων ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀθροῦβως ἀλλὰ λίαν εὐδοκίμως ἐπιτελουμένης ἐπιστημονικῆς ἐργασίας εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Ἀκαδημίας (ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης, λαογραφικοῦ, μεσαιωνικοῦ, ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου), ὡς καὶ τὸ ὑπὸ σύστασιν ἀρχεῖον ἐκδόσεως Ἑλλήνων συγγραφέων.

Ἡ συντελουμένη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἐργασία συνοψίζεται εἰς τὰ ἐκδιδόμενα πρακτικά αὐτῆς, ἡ δὲ συντελουμένη εἰς τὰ ἀρχεῖα ἐργασία εὐρίσκειται εἰς τὰ ἐκδιδόμενα κατ' ἔτος δημοσιεύματα τούτων¹. Καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀρίου ἡλικίας ἀπεχώρησε τῆς διευθύνσεως τοῦ λαογραφικοῦ ἀρχείου ὁ ἀξιότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. **Γεώργιος Μέγας**, μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐπὶ ὀλόκληρον εἰκοσαετίαν ἐργασθεὶς ἐν αὐτῷ.

¹ Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξεδόθησαν τὰ ἑξῆς δημοσιεύματα τῆς Ἀκαδημίας: Πρακτικά, ὁ πρῶτος ἡμίτομος τοῦ 1955. Πραγματεῖαι, ὁ τόμος 21ος. Λεξικογραφικὸν δελτίον τοῦ ἱστορικοῦ λεξικοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τόμος 7ος (1955). Ἐπετηρὶς τοῦ μεσαιωνικοῦ ἀρχείου, τόμος 5ος. Ἐπετηρὶς τοῦ ἀρχείου τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, τόμος 6ος (1955).

Ἐπὶ ἐκτύπωσιν εὐρίσκονται: Ὁ Βος ἡμίτομος τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1955. Πραγματεῖαι, τόμος 22ος. Γεωργίου Πετροπούλου, Νομικὰ ἔγγραφα Σίφνου, (εἰς τὴν σειρὰν τῶν μνημείων τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας). Ὁ τρίτος τόμος τῆς ἑλληνικῆς βιβλιογραφίας ὑπὸ Γκίνη καὶ † Μέξα. Ἡ γραμματικὴ τῆς ποντικῆς διαλέκτου ὑπὸ † Δημοσθένους Οἰκονομίδου. Ἐπετηρὶς τοῦ λαογραφικοῦ ἀρχείου, τόμ. 8ος (1953-1954).

Συμφώνως πρὸς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους 1954 - 1955 διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ἔδαπανήθη συνολικῶς δι' ὄλον τὸ ἔτος ποσὸν δραχμῶν 2.134.107. Ἐννοεῖται πόσον ἀσήμαντον εἶναι τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ λειτουργίαν ἰδρύματος τῶν ποικίλων ἐπιδιώξεων. Ἄλλ' εἰς πανηγυρικὰς συνεδρίας, ὡς ἡ σημερινή, δὲν ἀρμόζουν μεμψιμοιρίαι καὶ παράπονα· ἄλλως «τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δήμῳ».

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος ἀνεκοινώθησαν αἱ ἐξῆς **δωρεαί, ἀθλοθεσίαι καὶ χορηγίαι:**

1ον) Ὁ κ. **Μιλτιάδης Ἀναστασίου Σταμούλης** ἠθλοθέτησε βραβεῖον δραχμῶν 10.000 εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς του Ἀναστασίου Κ. Π. Σταμούλη πρὸς βράβειον τῆς καλυτέρας ἀνεκδότου μελέτης, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὰς ἐπιδρομὰς κατὰ τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τῆς Θράκης.

2ον) Ὁ μακαρτίης **Ἰπποκράτης Καραβίας** διὰ διαθήκης του κατέλιπεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν κληροδότημα 25 μετοχῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ἐκ τῶν μερισμάτων προκηρύσσεται ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας, μετὰ γνώμην τῆς τάξεως τῶν ἠθικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν, διαγώνισμα, ἐπώνυμον τοῦ διαθέτου, μὲ ἀνάλογον θέμα.

3ον) Ἡ ἐν Νέα **Ἰόρκη Δωδεκανησιακὴ νεολαία τῆς Ἀμερικῆς** ἠθλοθέτησε βραβεῖον, ἰσάξιον εἰς δραχμάς, 200 δολλαρίων διὰ τὴν συγγραφὴν διεθνoῦς βιβλιογραφίας περὶ τῆς Δωδεκανήσου μέχρι τῆς ἐνσωματώσεως αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

4ον) Ἡ **Ἐπιτροπὴ φίλων τοῦ ἀποβιώσαντος Ἁγίδος Ταμπακοπούλου**, τιμῶσα τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἠθλοθέτησε βραβεῖον δραχμῶν 44.650, συλλεγιστῶν ἀντὶ στεφάνου, διὰ τὴν περιοδικὴν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας προκήρυξιν καὶ βράβειον μελέτης ἀναφερομένης εἰς τὸν ἀστικὸν κώδικα.

Ἡ Ἀκαδημία μετέσχε, κατὰ τὸ δυνατόν, συνεδρίων καὶ ἐπιστημονικῶν ἑορτασμῶν¹.

¹ Τοιοιουτρόπως ὁ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Γεώργ. Ἰωακείμογλου μετέσχε ἐν Γενεῦθι συσκέψεως διὰ τὰ προκαλοῦντα τοξικομανίαν φάρμακα. Ὁ συνάδελφος κ. Ἰωάννης Καλιτσουνάκης ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἀκαδημίαν εἰς τὴν ἐν Ὀslo σύνοδον τοῦ διεθνoῦς συμβουλίου τῶν ἐπιστημονικῶν ἐνώσεων, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐν Βρυξέλλαις σύνοδον τῆς διεθνoῦς ἐνώσεως τῶν Ἀκαδημιῶν, Ὁ συνάδελφος κ. Ἰωάννης Πολίτης ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἀκαδημίαν εἰς τὸ ἐν Βρυξέλλαις διεθνὲς συνέδριον τῆς βιοχημείας. Οἱ ὀρισθέντες ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸ δέ-

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀκαδημίας ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ λήγον ἔτος διὰ 278 τόμων (ὧν οἱ 220 ἑλληνόγλωσσοι καὶ 58 ξενόγλωσσοι) καὶ 1.607 τευχῶν καὶ περιοδικῶν (ὧν 413 ἑλληνόγλωσσα καὶ 1.194 ξενόγλωσσα). Παρελήφθησαν ἔτι ἕξ κιβώτια, ἐκ Μονάχου σταλέντα τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Στεφάνου Καραθεοδωρῆ**, ἐκτελοῦντος ἐντολὴν τοῦ ἀειμνήστου πατρός του, μέλους τῆς Ἀκαδημίας καθηγητοῦ **Κωνσταντίνου Καραθεοδωρῆ**. Πρόκειται περὶ πολυτίμων ἐπιστημονικῶν καὶ λογοτεχνικῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης του.

ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΑΙ ΕΥΦΗΜΟΙ ΜΝΕΙΑΙ, ΕΠΑΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ.

Καὶ τώρα προβαίνω εἰς ἀνακοίνωσιν τῶν ἀπονεμομένων ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τιμητικῶν διακρίσεων.

1) Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, μετὰ πρότασιν τῆς τάξεως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, προεκήρυξε βραβεῖον μετ' ἐπιδόματος δραχ. 10.000 διὰ τὴν καλυτέραν ἀνέκδοτον μελέτην διὰ τὴν καθόλου ἐξύψωσιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἑλληνος ἀγρότου. Ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν σχετικῶν μελετῶν, ἀξία βραβεῖου μετὰ χρηματικῆς ἐνισχύσεως δραχ. 5.000 ἐκρίθη ἡ μελέτη ὑπὸ τὸ ρητὸν «*Φεῖδου χρόνον*», τῆς ὁποίας συγγραφεὶς εἶναι, ὡς ἐγνώσθη μετὰ τὴν ἀποσφράγισιν τοῦ φακέλου, οἱ κ. **Βασίλειος Παπαγεωργίου**, τέως ἐπιθεωρητῆς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ **Νικόλαος Φιλιππακόπουλος**, τέως δασονόμος, πρόεδρος τοῦ ἀγροτικοῦ συλλόγου Ἀκράτας.

Διὰ τὸ αὐτὸ θέμα ἐκρίθη ἀξία ἐπαίνου ἢ ὑπὸ τὸ ρητὸν «*Μελέτη τὸ πᾶν*» ἐργασία τῆς ὁποίας συγγραφεὺς εἶναι ὁ κ. **Σπυρίδων Σελιανίτης**, γεωπόνος τοῦ ὑπουργείου γεωργίας.

Ἐπίσης διὰ τὸ αὐτὸ θέμα ἐκρίθη ἄξιον ἐπαίνου τὸ ὑπὸ τὸ ρητὸν «*Ἀργία μήτηρ πάσης κακίας*» ὑποβληθὲν χειρόγραφον, οὗ συγγραφεὺς εἶναι ὁ κ. **Νικόλαος Σκληρός**, γεωπόνος, διευθυντῆς τῆς γεωπονικῆς σχολῆς Πατρῶν.

Ἀξία ἐπαίνου ἐκρίθη μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἡ συστηματικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρθρώσεων*», τῆς ὁποίας συγγραφεὺς εἶναι ὁ κ. **Κίμων Κωνσταντινίδης**, γενικὸς διευθυντῆς ὀργανισμοῦ Κωπαΐδος (Ἀθήναι 1953). Τὸ βιβλίον

κατὸν διεθνὲς συνέδριον τῶν βυζαντινῶν σπουδῶν ἐνετάλησαν νὰ μὴ μεταβοῦν εἰς Κωνσταντινούπολιν, κατόπιν τῶν κατὰ τὴν 6ην Σεπτεμβρίου οἰκτρῶν βαρβαροτήτων τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

κρίνεται ως απαραίτητον βοήθημα τών γεωργών καί τών ασχολουμένων με τὰς ἀρδεύσεις τεχνικῶν.

2) Βραβεῖον ἀπονέμεται εἰς τὸν κ. **Νικόλαον Φωτεινὸν** διὰ τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ναυτικά*» μελέτην του, ὅπου ἐκτίθεται ὅσον τὸ δυνατόν πλήρως καί σαφῶς, με πλήρη γνώσιν τῶν πηγῶν ἀπὸ τῶν ὀμηρικῶν χρόνων, ἢ περὶ τὴν ναυτιλιακὴν τέχνην γνώσιν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

*

Μετὰ γνώμην τῆς τάξεως τῶν γραμμάτων καί τῶν καλῶν τεχνῶν καί ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας ἀξιοῦνται ἐπαίνου τῆς Ἀκαδημίας οἱ κάτωθι συγγραφεῖς:

1) Ὁ κ. **Ἰωάννης Νοτάρης**, συγγραφεὺς μελέτης ὑπὸ τὸν τίτλον «*Παῦλος Μελάς*» (Θεσσαλονίκη 1955). Μετὰ σύντομον εἰσαγωγήν, ἀναφερομένην εἰς τὸν μακεδονικὸν ἀγῶνα, ἐξετάζεται ἐπὶ τῇ βάσει πλουσίων πηγῶν ἢ δρᾶσις τοῦ ἥρωος Παύλου Μελά, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρι τοῦ πρὸ πεντηκονταετίας ἐπισυμβάντος ἥρωικοῦ θανάτου του. Τὸ βιβλίον ἐκτὸς τῆς ἱστορικῆς του ἀξίας ἔχει καί ἀξιόλογον ἠθοπλαστικὸν χαρακτήρα, ἐφόσον δι' αὐτοῦ ἐμψυχοῦται τὸ ἐθνικὸν φρόνημα καί ἐξαίρεται τὸ καθήκον τῆς μέχρις αὐτοθυσίας ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα, τῆς ὁποίας σεμνὸν ὑπόδειγμα εἶναι ἡ ἥρωικὴ μορφή τοῦ Παύλου Μελά.

2) Ὁ κ. **Δημήτριος Σαλαμάγκας** κρίνεται ἄξιος ἐπαίνου διὰ τὰ ἔργα του: «*Ὁ γνωστὸς καλόγηρος Κοσμᾶς*» (Ἀθήναι 1952), «*Ἡ σπηλιὰ τοῦ Σκυλοσόφου*». (Ἀθήναι 1953,) «*Ὁ νεομάρτυς ἅγιος Γεώργιος Ἰωαννίνων*» (Ἀθήναι 1954). Τὰ βιβλία αὐτὰ δὲν εἶναι ἀπλαῖ ξηραὶ βιογραφίαι, ἀλλ' εἶναι καί ἠθικοθρησκευτικαὶ μελέται, στηριζόμεναι ἐπὶ πηγῶν καί εὐρισκόμεναι ἐντὸς τοῦ ἱστορικοῦ πλαισίου τῆς τοπικῆς ἠπειρωτικῆς ἱστορίας, καί κατ' ἐξοχὴν τῶν Ἰωαννίνων, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ συγγραφεὺς εἶναι κατ' ἐξοχὴν οἰκέτης. Διακρίνονται δ' αἱ μελέται αὗται διὰ τὴν σαφήνειαν, τὴν ἀπλότητα, τὸν ζωηρὸν πατριωτικὸν παλμόν, ὡς καί διὰ τὴν λογοτεχνικὴν χάριν. Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω μελετῶν ὁ κ. **Σαλαμάγκας** ἔχει γράψει ἀπὸ τοῦ 1921 μέχρι σήμερον πολλὰς ποικίλου περιεχομένου ἀξιολόγους μελέτας.

Μετὰ γνώμην τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω τάξεως καί ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας ἀπονέμονται βραβεῖα εἰς τοὺς ἐξῆς:

3) Εἰς τὸν κ. **Λεάνδρον Βρανούσην**, διὰ δύο μελέτας του ἀναφερομένας εἰς σπουδαῖα καί ἐν πολλοῖς ἀνεξερεύνητα τμήματα τῆς πατρῴας ἱστορίας. Ἡ μία τῶν μελετῶν τούτων φέρει τὸν τίτλον «*Ἀθανάσιος Παλλί-*

δας» (Ίωάννινα 1952), ἡ δ' ἑτέρα τὸν τίτλον «*Ρήγας*» (Ἀθῆναι 1953). Ἀμφότεραι αἱ μελέται στηρίζονται ἐπὶ τῶν πηγῶν, τῶν ὁποίων ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται ἄφθονον καὶ ἐπιτυχῆ χρῆσιν.

4) Εἰς τὸν κ. **Χρῆστον Σολομωνίδην** διὰ τὴν ἀξιόλογον, κυρίως ἱστορικὴν καὶ λαογραφικὴν ἐργασίαν του, ἣτις ἀναφέρεται εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς καταστραφείσης ἀτυχῶς καὶ ἀνθούσης ἄλλοτε Σμύρνης. Ἀξιολογώταται εἶναι αἱ μελέται του: «*Στις ὄχθρες τοῦ Μέλῃ*» (Ἀθῆναι 1951), «*Τὸ θέατρο στὴ Σμύρνη*» (Ἀθῆναι 1954), καὶ «*Ἡ ἱατρικὴ στὴ Σμύρνη*» (Ἀθῆναι 1955). Εἶναι οὕτως εἰπεῖν ὁ τελευταῖος μάρτυς τοῦ ἄλλοτε ποτε μεγαλείου της. Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Σολομωνίδη δὲν στερεῖται καὶ λογοτεχνικῆς χάριτος.

5) Εἰς τὸν κ. **Νικόλαον Ζαφειρίου**, γυμνασιάρχην, συγγραφέα καὶ ἐκδότην τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος «*Ἀρχεῖον Σάμον*», τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν ἤδη πέντε τόμοι, περιέχοντες μελέτας τοῦ ἰδίου κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀναφερομένας εἰς ὅ,τι ἔχει σχέσιν μὲ τὴν Σάμον, καὶ μόνον μὲ αὐτήν, καὶ ἰδίως γλωσσικῆς καὶ λαογραφικῆς ὕλης. Ἡ Ἀκαδημία ἔκρινεν ὀρθὸν νὰ βραβεύσῃ τὸν συγγραφέα διὰ τὴν ἐργασίαν του καὶ τὸν ζῆλον διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἀρχείου παρὰ τὰς δυσχερεῖας τὰς ὁποίας συνεπάγεται ἡ ἔκδοσις τοιοῦτων ἔργων.

6) Εἰς τὸν κ. **Χριστόφορον Νάλτσαν**, διὰ τὸ ἀξιολογώτατον σύγγραμμά του «*Τὸ μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἡ σοβιετικὴ πολιτικὴ*», (Θεσσαλονίκη 1954, σελ. 544). Ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ ἐξετάζει τὰς σχέσεις καὶ βλέψεις τῆς Ρωσίας εἰς τὴν Ἀνατολήν ἀπὸ τοῦ μεγάλου Πέτρου καὶ ἐξῆς. Ἡ μελέτη αὕτη τοῦ κ. Νάλτσα, γραφεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει ἀξιόπιστων πηγῶν καὶ ἐπισήμων ἐγγράφων, χαρακτηρίζεται ὡς ἡ λεπτομερεστέρα καὶ ἀντικειμενικωτέρα ἐξιστόρησις τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Σλαυισμού εἰς τὴν ἑλληνικὴν χερσόνησον καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα. Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς εὐδοκίμως λειτουργούσης ἑταιρείας μακεδονικῶν σπουδῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ.

7) Εἰς τὸν κ. **Κωνσταντῖνον Σακελλαρόπουλον**, πρεσβευτὴν, διὰ τὸ ἀξιολογώτατον σύγγραμμά του «*Ἡ οἰκία τῆς Δύσεως. - Ἱστορία μιᾶς καταστροφῆς*» (Ἀθῆναι 1954). Εἰς τὴν μελέτην του ταύτην ὁ κ. Σακελλαρόπουλος ἐξετάζει τὰ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου καὶ τῆς μικρασιατικῆς ἐπιχειρήσεως ἑλληνικὰ γεγονότα, τῶν ὁποίων αἱ σκοτειναὶ καὶ πλήρεις ἀντιφάσεων καὶ προκαταλήψεων, ὡς καὶ ἱστορικῶν προβλημάτων, πλευραὶ δὲν εἶναι ὀλίγαι. Πρόκειται περὶ ἔργου σοβαρωτάτου,

γραφέντος μετὰ σπανίας ἀντικειμενικότητος καὶ πλήρους γνώσεως τῶν πηγῶν καὶ ἀποτελοῦντος οὕτω σημαντικωτάτην συμβολὴν εἰς τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἱστορίαν.

Εἰς τὴν κυρίαν **Ἀθηναῶν Ταρσοῦλη** διὰ τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως πολυτιμώτατον ἔργον της, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Κύπρος*» (Ἀθῆναι, τόμος α΄, σελ. 490). Ἡ κυρία Ταρσοῦλη εὐφήμως γνωστὴ συγγραφεὺς πολλῶν ἱστορικῶν καὶ λογοτεχνικῶν ἔργων, ἐν οἷς καὶ τὸ τρίτομον περὶ Δωδεκανήσου, εἰς τὸ νέον αὐτὸ περὶ Κύπρου ἔργον της ἐκθέτει τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ποικίλας ἐκδηλώσεις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς μεγαλονήσου. Εἰς τὸν ἐκδοθέντα τόμον περιγράφει τέσσαρας πόλεις τῆς Κύπρου (Λευκωσίαν, Πάφον, Κυρήναιαν, Λάπηθον), ἐπιφυλασσομένη νὰ περιγράψῃ τὰς λοιπὰς εἰς τὸν β΄ τόμον.

Μὲ πλήρη γνώσιν τοῦ θέματός της καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτό, καὶ μὲ λογοτεχνικὴν χάριν εἰκονίζει ἐν πρώτοις τὴν ἱστορίαν τῆς Κύπρου, τὴν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν της κίνησιν, τὰ μνημεῖα της, ἰδίως τὰς ἐκκλησίας καὶ ἄλλα μνημεῖα. Καλλιτεχνικώτατα ἐκτυπωμένον τὸ βιβλίον μὲ ὄλοσελίδους πίνακας μνημείων καὶ σχεδιογραφήματα λαϊκῆς τέχνης παρέχει πλουσιώτατον λαογραφικὸν ὕλικόν. Ἐν τέλει καταχωρίζεται κυπριακὴ βιβλιογραφία. Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ πολῦτιμον βοήθημα διὰ τὴν κατανόησιν τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς μεγαλονήσου.

Εἰς τὴν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «*Μυρτιώτισσα*» γνωστὴν ποιήτριαν κυρίαν **Θεώνην Δρακοπούλου**, διὰ τὸν τόμον ποιημάτων της ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ποιήματα*» (Ἀθῆναι 1953), ὅπου συγκεντρώνεται ὀλόκληρον τὸ ποιητικόν της ἔργον, τὸ ὁποῖον διακρίνεται διὰ τὴν ἀβρότητα καὶ εὐγένειαν μὲ τὴν ὁποίαν ψάλλει συναισθήματα, ἀναμνήσεις, πόνους καὶ πόθους.

*

Μετὰ γνώμην τῆς τάξεως τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας ἀπονέμεται :

1. Ἐπαινος εἰς τὸν κ. **Πάνον Μητσόπουλον**, γενικὸν διευθυντὴν ὑπουργείου ἐργασίας, διὰ τὴν μελέτην του «*Ἡ προστασία τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου καὶ τὸ πνεῦμα της*» (Ἀθῆναι 1955). Διὰ τῆς μελέτης του ταύτης ὁ κ. Μητσόπουλος παρέχει ἀπολογισμὸν τῆς παρ' ἡμῖν νομοθετικῆς καὶ ἐργατικῆς κινήσεως ἐν γένει καὶ προβαίνει εἰς ἀντικειμενικὴν κριτικὴν αὐτῶν. Ἰδιαιτέρως ἐγκύπτει εἰς ἔρευναν τῶν ἀρχῶν τῆς προστασίας τοῦ ἀν-

θρωπίνου μόχθου. Ἡ μελέτη ἐγράφη εἰς ὕφος σαφές καὶ ἀπλοῦν μὲ πλήρη κατανόησιν τῶν συγχρόνων κοινωνικῶν προβλημάτων.

2. Βραβεῖον εἰς τὸν κ. **Χρήστον Ἀγαλλόπουλον**, διὰ τὸ σύγγραμμά του «*Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*» (Ἀθῆναι 1955, σελ. 422). Πρόκειται περὶ τοῦ πρώτου νομικοῦ ὠλοκληρωμένου συστήματος, συμπληροῦντος τὸ πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐκδοθὲν σχετικὸν ἐγχειρίδιον, μὲ συστηματικότητα καὶ σαφήνειαν ἐπὶ τῇ βάσει πλουσίας σχετικῆς βιβλιογραφίας.

3. Τὸ ἐκ δραχμῶν 2.650 προκηρυχθὲν βραβεῖον ὑπὸ τοῦ ἐν Τήνῳ ἱεροῦ ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας διὰ τὸ καλύτερον θεολογικὸν ἔργον τὸ τύποις ἐκδεδομένον ἐντὸς τοῦ ἔτους 1954 ἀπονέμεται εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογίας κ. **Παναγιώτην Τρεμπέλαν**, διὰ τὸ ἔργον του «*Υπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον*» (Ἀθῆναι 1954, σελ. 743). Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ κ. Τρεμπέλα εἶναι ἄξιον τοῦ ἀνωτέρω βραβεῖου ὡς ἀποτελοῦν εὐσύνοπτον συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τῶν κειμένων τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῶν ὁποίων ὁ κ. Τρεμπέλας ἔχει ἐκδώσει ἤδη ὑπομνήματα εἰς τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων αὐτῆς, ποιούμενος χρῆσιν τῆς πατερικῆς ἰδίως ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας, χωρὶς νὰ ἀγνοῇ καὶ νεώτερα σχετικὰ ἔργα.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἀκαδημίας, ἣτις ὡς σκοπὸν τῆς ἔχει θέσει, ἐκτὸς τῆς προαγωγῆς τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τὴν ἠθικὴν προαγωγὴν τῆς κοινωνίας διὰ τῆς ἐξάρσεως καὶ ἐπιβραβεύσεως ἔργων ἀτόμων ἢ ἰδρυμάτων, ἀρετῆς, φιλαλληλίας, εὐποιίας καὶ αὐτοθυσίας ἀπονέμονται ὑπ' αὐτῆς αἱ ἐξῆς τιμητικαὶ διακρίσεις :

Εἰς τὴν κυρίαν **Λαμπρινὴν Σοφῆ**, ἰδρύτριαν καὶ πρόεδρον τοῦ ἐν Πάτραις μορφωτικοῦ συλλόγου Ἑλληνίδων κυριῶν Πατρῶν, ἀπονέμεται ἔπαινος, διότι αὕτη ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον πεντηκονταετίαν εἰργάσθη ἐντατικῶς μὲ τὴν συνδρομὴν φιλοπροόδων κυριῶν, διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, τὴν τεχνικὴν μόρφωσιν κορασίδων, τὴν παροχὴν συσσιτίων καὶ τὴν ἴδρυσιν θερινῶν κατασκηνώσεων δι' ἄπορα παιδιὰ, ὡς καὶ διὰ τὴν διενέργειαν μορφωτικῶν διαλέξεων, συντελέσασα τοιοῦτοτρόπως πολὺ εἰς ἀνύψωσιν τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς κοινωνίας τῶν Πατρῶν.

Ἐφέτος ἡ Ἀκαδημία ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν πρὸς τοὺς τυφλοὺς τόσον συμπαθῶς ἐκδηλουμένην φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν.

Πρωτεργάτης, οὕτως εἰπεῖν, τῆς κινήσεως ταύτης εἶναι ἡ κυρία **Εἰρήνη Λασκαρίδη**, ἣτις πρὸ πεντηκονταετίας, ἀπὸ τοῦ 1905, ἔστρεψεν ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῆς διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν τυφλῶν, παρέχουσα εἰς αὐτοὺς περιθάλψιν καὶ τὰ μέσα μορφώσεως καὶ αὐτοσυντηρήσεως

των. Τὸ 1907 ἴδρυσεν τὸν οἶκον τῶν τυφλῶν τὸ πρῶτον ἐν Καλλιθέᾳ, ὅστις ἔκτοτε λειτουργεῖ καὶ ὡς οἰκοτροφεῖον καὶ ὡς διδακτήριον (νῦν ἐν Ἀμαρουσίῳ). Ἡ κυρία Λασκαρίδου εἰδικῶς σπουδάσασα ἐν Ἑσπερίᾳ τὰ τῆς περιθάλψεως τῶν τυφλῶν, ἐφήρμοσε πρῶτον εἰς τὴν ἐλληνικὴν τὸ παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένον σύστημα στιγματογραφίας (Μπράϊγ), συγγράψασα τὸ πρῶτον ἀλφαβητάριον καὶ βαθμηδὸν ἱκανὰ ἄλλα βιβλία.

Διὰ τὸν πλήρη ἀφοσιώσεως ζῆλον τῆς καὶ τὴν πεντηκονταετη φιλανθρωπικὴν πρὸς τοὺς τυφλοὺς δράσιν, ἀπονέμεται εἰς τὴν κυρίαν Εἰρήνην Λασκαρίδου τὸ ἀργυροῦν μετάλλιον τῆς Ἀκαδημίας.

Σπουδαίας ὑπηρεσίας διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν τυφλῶν προσφέρει ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1946 ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Μπόλνερ (Bolner) καὶ μετὰ τὴν συνδρομὴν ἀμερικανικῶν φιλανθρωπικῶν ὀργανώσεων ἰδρυθεὶς «Φάρος τυφλῶν», ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ ὁποῦ ἀκαμάτως ἐργάζεται ὁ πρόεδρος του, ὁ πρῶτον σύμβουλος ἐπικρατείας καὶ πρεσβευτῆς κ. **Μιχαὴλ Τσαμαδός**, μετὰ τὴν πολύτιμον συνεργασίαν φιλανθρώπων κυριῶν καὶ κυριῶν.

Εἰς γῆπεδον δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Τσαμαδοῦ ἐκτίσθησαν δαπάνῃ τῆς κυρίας **Εὐγενίας Ἐμπειρίκου** καὶ **Θεοδώρου Πετρακοπούλου**, ἀνεξάρτητα ἀλλήλων περίπτερα πρὸς περίθαλψιν, διδασκαλίαν καὶ ψυχαγωγίαν τῶν ὑποτρόφων, οἱ ὅποιοι, ἐκτὸς στοιχειωδῶν γραμμάτων, διδάσκονται βιοποριστικὰς τινὰς τέχνας, ὡς ψηκτροποιίαν, τηλεφωνικὴν κλπ. Εἰς εἰδικὸν δὲ πτηνοτροφεῖον εἰς Σεπόλια, ἐκ δωρεᾶς τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς, διδάσκονται πτηνοτροφίαν. Εἰς εἰδικὸν τυπογραφεῖον συστήματος Μπράϊγ (Braille) ἐκτυποῦνται ὑπὸ τυφλῶν διὰ τυφλοὺς προοριζόμενα ἐκκλησιαστικὰ καὶ σχολικὰ ἰδίως βιβλία, ὡς καὶ τὸ μηνιαῖον περιοδικὸν «Ὁ Φάρος». Ἡ τόνωσις τοῦ ἠθικοῦ καὶ ἡ ψυχαγωγία ἐν γένει τῶν μαθητευομένων τυφλῶν ἐπιτυγχάνεται διὰ διαλέξεων, μουσικῆς καὶ τοῦ ἐν γένει ἐπικρατοῦντος πνεύματος οἰκογενειακῆς περιθάλψεως. Διὰ ταῦτα ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει εἰς τὸν «Φάρον τυφλῶν» βραβεῖον.

Σπουδαίας ὑπηρεσίας διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν τυφλῶν παρέχουσι καὶ σύλλογοι ἐπαρχιακοί, περὶ τῶν ὁποίων ἄλλοτε θὰ ἀσχοληθῆ ἡ Ἀκαδημία.

Σημειωτέον ὅτι τὸ σύστημα Μπράϊγ τῆς διὰ τῶν δακτύλων ἀναγνωσεως ἔχει ἀρχαιοτάτην ἐφαρμογὴν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ περίφημος διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σχολῆς Δίδυμος ὁ τυφλὸς (περὶ τὸ 400 μ. Χ.), ὅπως διηγεῖται ὁ σύγχρονός του ἱστορικὸς Σωζόμενος, «τοὺς χαρακτήρας τῶν γραμμάτων, σανίδι καταχαραχθέντας εἰς βάθος, ἐκμαθεῖν τοῖς δακτύλοις ἐφήπτετο...». Ὁ Δίδυμος εἰς ἡλικίαν 5 ἐτῶν τυφλωθεὶς ἐφημίζετο

διὰ τὴν σοφίαν του χάρις εἰς τὴν ἰσχυροτάτην μνήμην του καὶ συνέγραψε πολλὰ θεολογικοῦ περιεχομένου ἔργα. Χαρακτηριστικὰ εἶναι ὅσα ὁ μέγας Ἄντωνιος συναντήσας τὸν Δίδυμον, τοῦ εἶπε: «μηδέν, ὦ Δίδυμε, ταραττέτω σε ἢ τῶν αἰσθητῶν ὀφθαλμῶν ἀποβολή· τοιοῦτοι γὰρ σοὶ λείπουσιν ὀφθαλμοί, οἷς καὶ μυῖαι καὶ κώνωπες βλέψαι ἰσχύουσι, χαῖρε δὲ ὅτι ἔχεις ὀφθαλμοὺς οἷς καὶ ἄγγελοι βλέπουσι, δι' ὧν καὶ ὁ Θεὸς θεωρεῖται καὶ τὸ αὐτοῦ φῶς καταλαμβάνουσιν».

*

Καὶ τὰ **ἐθνικὰ ζητήματα** δὲν ἀφήκαν τὴν Ἀκαδημίαν ἀσυγκίνητον καὶ διὰ διαφόρων ὑπομνημάτων, ψηφισμάτων καὶ ἐκκλήσεων ἐθεώρησεν ἡ Ἀκαδημία ἐπιβεβλημένον νὰ διαφωτίσῃ ξένας Ἀκαδημίας διὰ τὰ φλέγοντα ζητήματα, ἥτοι τὰς **τουρκικὰς βαρβαρότητας** τῆς 6ης Σεπτεμβρίου καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου, τονίζουσα ὅτι ἡ καταπάτησις τῶν **κυπριακῶν δικαίων** εἶναι αὐτόχρημα **ἐξουδένωσις** καὶ ἄρνησις τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν. Δυστυχῶς εἰς τὸν διεθνῆ ἀκαδημαϊκὸν κόσμον ἐλαχίστη κατεδείχθη κατανόησις καὶ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον, καὶ ἐλάχισται Ἀκαδημῖαι, μόλις εἰς τοὺς δακτύλους τῆς μιᾶς χειρὸς ἀριθμούμεναι, ἠυδόκησαν νὰ ἀπαντήσουν εἰς τὴν ἔκκλησιν ὄλως τυπικῶς, βεβαιῶσαι ἀπλῶς λήψιν. Εἶναι καὶ αὐτὸ προφανῶς μαρτύριον τῆς προϊούσης λησμοσύνης τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἐπικρατήσεως ἀχαλινώτου ἐγωισμοῦ, ὅστις μόνον διὰ τὰ ἀμέσως θιγόμενα συμφέροντα ἐνδιαφέρεται καὶ διαμαρτύρεται. Ἴσως νὰ ἐπεκράτησεν ἡ ἐσφαλμένη ἄποψις ὅτι αἱ Ἀκαδημῖαι ὡς καθαρῶς ἐπιστημονικὰ σωματεῖα δὲν δύνανται καὶ δὲν δικαιοῦνται νὰ λαμβάνουν ὠρισμένην θέσιν διὰ πολιτικὰ ζητήματα· τὸ ζήτημα ὅμως δὲν εἶναι πολιτικὸν ἀλλὰ καθαρῶς ἠθικὸν καὶ ἀλλοίμονον, ἂν αἱ Ἀκαδημῖαι δὲν δικαιοῦνται νὰ ἔχωσι γνώμην ἐπὶ καταφῶρος ἠθικῶν παρεκτροπῶν καὶ στοιχειωδῶν προσβολῶν τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, αἵτινες διέπουν τὸν πολιτισμὸν μας.

“Ὅσον τὸ δυνατόν συντόμως ἐξεθέσαμεν τὰ τῆς δράσεως τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1955, τριακοστὸν ἀπὸ τῆς συστάσεώς της.